Van jongs af aan: immaterieel erfgoed en kinderen

WERKPLAATS IMMATERIEEL ERFGOED

Van jongs af aan:
immaterieel erfgoed en kinderen
Zing-ze

WERKPLAATS
IMMATERIEEL
ERFGOED

AL ZINGEND VAN DEUR TOT DEUR

Bedelzangtradities van jongs af aan

Leve immaterieel erfgoed • 17 oktober 2026

Annelies Tack (Erfgoedcel Kempens Karakter)
Stijn Marinus (Erfgoed Noorderkempen)

TWEE ERFGOEDCELLEN IN DE KEMPEN

werkingsgebieden 2026

Een erfgoedcel ondersteunt, verbindt en inspireert iedereen die lokaal met roerend en immaterieel erfgoed aan de slag gaat.

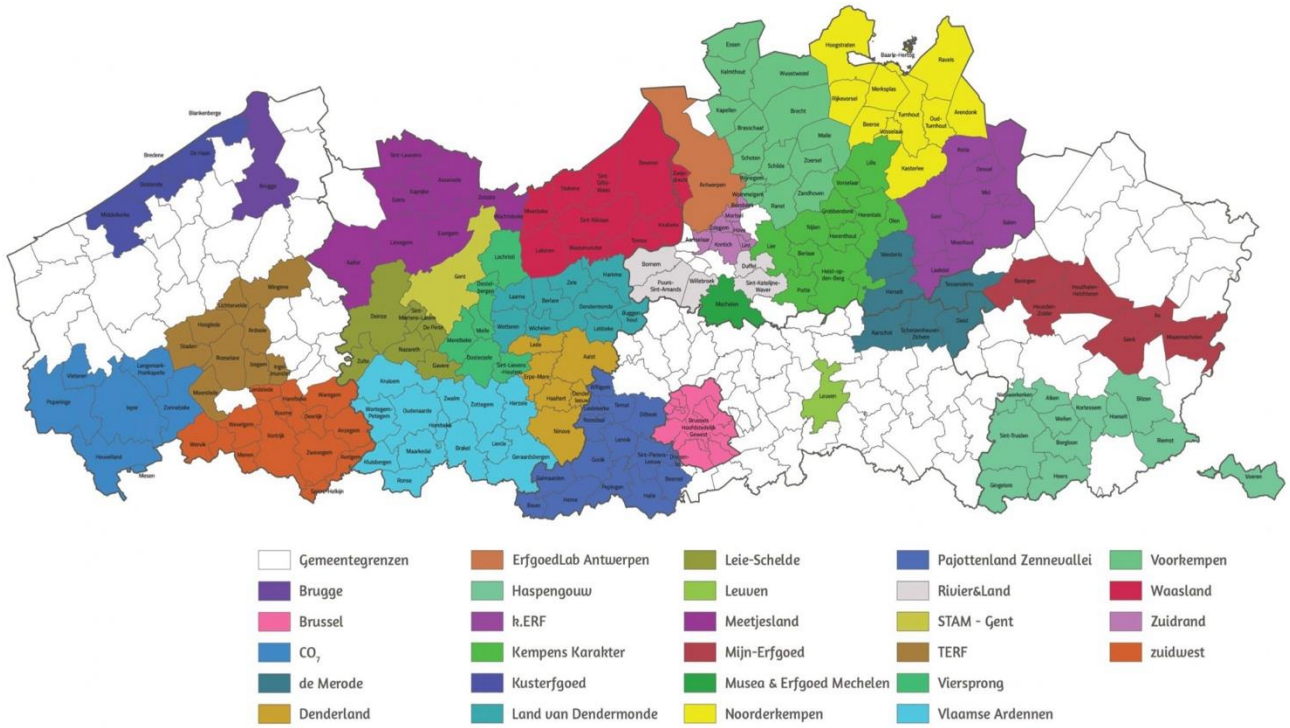

Onze twee werkingsgebieden liggen naast elkaar in de Antwerpse Kempen.

ERFGOEDCEL KEMPENS KARAKTER

12 gemeenten

Berlaar • Grobbendonk • Heist-op-den-Berg • Herentals • Herenthout • Hulshout • Lier • Lille • Nijlen • Olen • Putte • Vorselaar

ERFGOED NOORDERKEMPEN

11 gemeenten

Arendonk • Baarle-Hertog • Beerse • Hoogstraten • Kasterlee • Merksplas • Oud-Turnhout • Ravels • Rijkevorsel • Turnhout • Vosselaar

Voor Zing-ze werkten we samen met de vijf Kempense erfgoedcellen: Kempens Karakter, Noorderkempen, Stuifzand, de Merode en Voorkempen.

Wie uit de Kempen komt, weet wat dit is

BEDELZANGTRADITIES????

Geeffeesten of bedelfeesten	Vaak met een wens	(Hyper)lokaal, regionaal
Kinderen zingen een liedje	Snoep of centje in ruil	Uniek, symbolen, klederdracht
Soms jongeren/volwassenen	Verschillende momenten	Dialect of AN
Samen plezier maken	Heel oud of recent(er)	Actief of uitgedoofd

Van brood naar snoep

- arme volwassenen gingen in de winter van deur tot deur
- met een lied of wens vroegen ze om eten
- ontstaan lokale bedelfeesten
- vanaf de 19de eeuw evolutie naar kindertradities
- voedsel werd centjes of snoep
- tradities veranderden, maar zingen en geven bleef

NIEUWJAARSZINGEN - KEMPENS KARAKTER

Jaarlijkse actie
Alle lokale besturen – jeugddiensten
Coördinatie EGC

ZANGZAKJES

Verspreiding via kleuterscholen
Gezamenlijke aankoop
(€ = gemeenten à rato aantal zakjes)

RAAMAFFICHE

Hier zijn zangers welkom

LOKALE COMMUNICATIE

Gezamenlijke communicatie, met lokale accenten.

BEGIJNTJES-LAAT-BESLUIT - NOORDERKEMPEN

LOKALE TRADITIE (Enkel Hoogstraten)
Ander opzet dan de 'klassiekers':
Zingen voor een centje
+
Verkleden, praalwagen, dansje

wedstrijdelement
'competitie' tussen de 'Gebuurten'

BEGIJNTJES-LAAT-BESLUIT - NOORDERKEMPEN

Eenmalige actie
Lokaal comité
Lokaal bestuur

HISTORISCH ONDERZOEK

Waar komt de traditie vandaan?
Hoe is ze door de jaren heen geëvolueerd?
Wat zijn de kansen en bedreigingen?

PROFESSIONELE DOCUMENTAIRE

Borgen van de traditie
Toelichting en promotie voor nieuwe inwoners
Bezoek aan lagere scholen

INZET OP SOCIAL MEDIA

VAN LOKALE EN REGIONALE ACTIES NAAR ZING-BE / ZING-ZE.NL

- 14 bedelzangtradities in kaart gebracht
- samenwerking over gemeente- en landsgrenzen
- één website voor inspiratie en informatie: historiek, liederen, teksten, beelden, audio, video en, DIY
- op maat van kinderen, ouders én nieuwe deelnemers
- www.zing-ze.be
- https://www.zing-ze.be/bedelzangtradities/driekoningen/

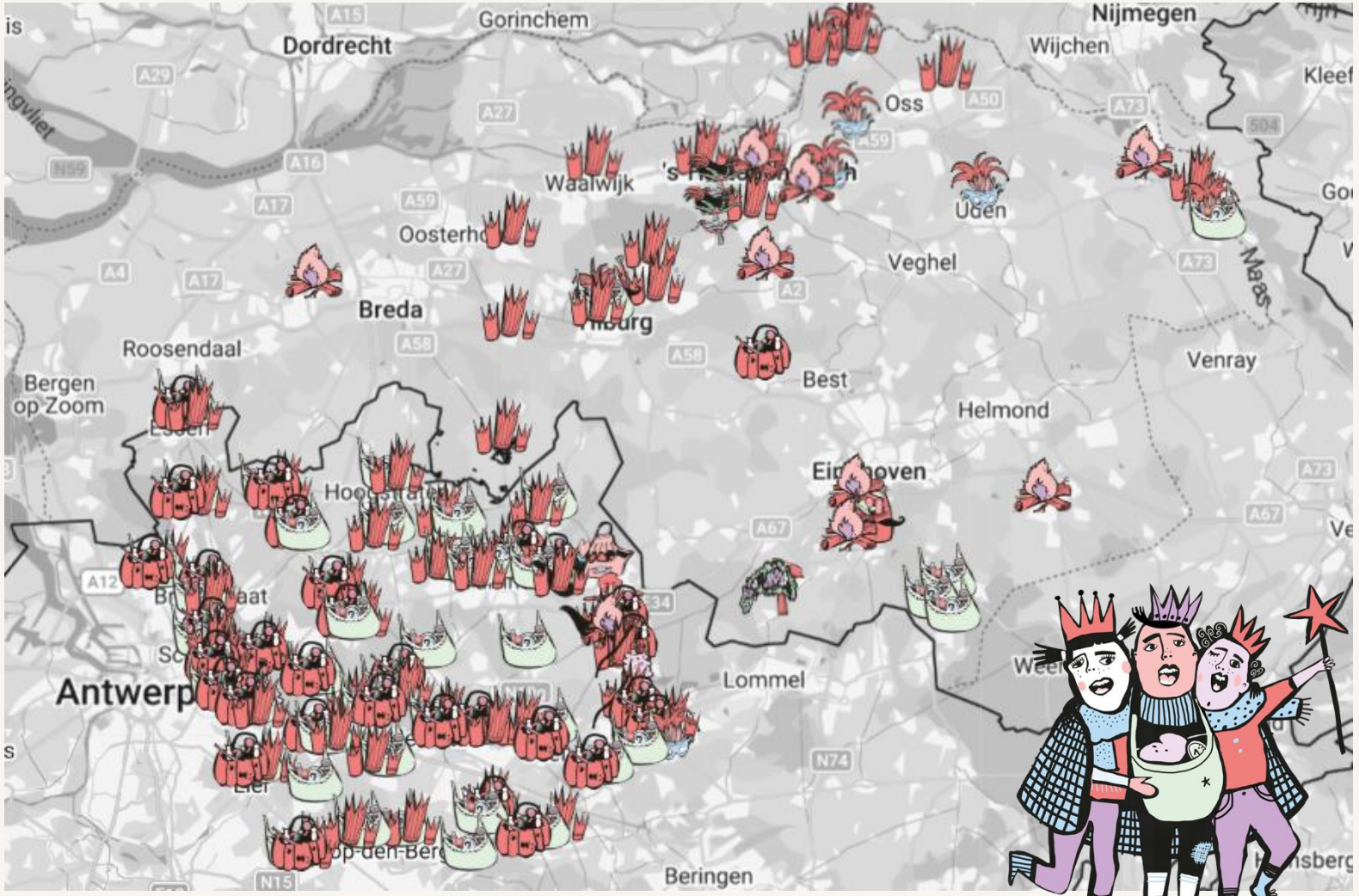

- 5 Kempense erfgoedcellen × Verbond Volkscultuur in de Lage Landen × Brabant-Collectie Tilburg University

- brochure met info, leuke weetjes en tips
- stickervel
- verdeeld in gemeentehuizen en scholen in meer dan 100 gemeenten
- sensibiliseren en stimuleren

exemplaren om mee naar huis te nemen

KINDEREN ALS ERFGOEDGEMEENSCHAP

KINDEREN DOEN DE TRADITIE

DEELNEMEN:
van jongs af aan aanbellen, zingen, rondgaan

LEREN EN DOORGEVEN:
Liedjes en traditie leren van volwassenen en van elkaar

GROEIEN IN DE TRADITIE:
Jonge kinderen met ouders op pad, oudere kinderen zelfstandig in groepjes, later met de eigen kinderen op pad

EEN LEVENDE TRADITIE… STOF TOT NADENKEN

Immaterieel erfgoed verandert… beweegt… past zich aan…

Enkele vaststellingen… waar houden we aan vast en wat laten we los?

Van de buurten naar het centrum van de gemeente

Meer acties vanuit de middenstand – (drank)standjes

Meer ouders en groepen volwassenen (met en zonder kinderen)

Minder mensen blijven thuis

Meer speelgoed en snoep ipv centjes

Niet iedereen wil deelnemen (gesloten deuren)

Nog eentje om het af te leren

Van jongs af aan:
immaterieel erfgoed en kinderen
Meiboomplanting Wieze

WERKPLAATS
IMMATERIEEL
ERFGOED

Van jongs af aan:
immaterieel erfgoed en kinderen
Klankarchitecten

klank
architecten

EEN PROJECT VAN

MECHELEN BEIAARDSCHOOL

erfgoedcel leuven

midwest

ERFGOEDCEL MECHELEN

STAD PEER

FARO

WERKPLAATS IMMATERIEEL ERFGOED

CEMPER

Vlaanderen verbeelding werkt

Oetang

Algemeen projectdoel

JONGEREN MAKEN KENNIS MET BEIAARDCULTUUR

gebouw

instrument

muziek

Educatieve doelen

Historiek

- Belgische ontstaangeschiedenis
- rol en functie doorheen de tijd

Techniek

- technische principes en materialen
- vakmanschap beiaardbouwers

Muziek

- klanken en muziek beleven
- vakmanschap beiaardier

+ Cultureel- en erfgoedbewustzijn

+ Burgerschap

+ Expressie

Klankarchitecten

voor jongeren
van 10 tot 14 jaar

modulair lessenpakket

voor in de klas,
begeleid door leerkracht

+

BouwBeiaard

uit te lenen
voor in de klas

+

bezoek een beiaard

onder begeleiding
van een beiaardier

1

Modulair lessenpakket

- online lesmateriaal
- 8 inspiratieopdrachten
- 1 ontwerpopdracht
- telkens begeleid door interactieve digitale presentatie
- mix van klassikaal en zelfstandig groepswerk
- flexibele organisatievorm (keuze)

Inleidend verhaal

- oproep uit futuristische stad
- 10 klanktoria nodig
- wie bouwt voor welk district?

Klanktorium bouwen

- brainstormen
- prototype bouwen en aftoetsen aan criteria
- presenteren

Inspiratie voor je klanktorium

- maar eerst ... inspiratie nodig!
- onderzoek gebouw, techniek en muziek
- dat levert ideeën op voor je klanktorium

Drie keuzes

Korter project

Uitgebreider project met meer inspiratie en ontwerptijd

Langlopend project met afwisselend inspiratie en ontwerp

De kamers
van de inspiratiemodules

PANORAMAKAMER

KLOKKENKAMER

KLAVIERKAMER

GELUIDSLABO

GESCHENKENKAMER

MUZIEKBIB

FEESTZAAL

BEZOEKERSCENTRUM

KLOKKENKAMER

- Wanneer werkt een muziekinstrument goed?
- Wat zijn de onderdelen van de beiaard?
- Welke technische systemen gebruiken we in een beiaard?

techniek

MUZIEKBIB

- Wat is jouw favoriete muziekgenre?
- Welke genres kan de beiaard aan?
- Welke muziek is gepast en inclusief voor op de beiaard?

muziek

FEESTZAAL

- Wat vier of herdenk jij?
- Wat zijn de evenementen en tradities waarbij de beiaard speelt?

historiek

burgerschap

2

BouwBeiaard

- uitleenkoffer (via Beiaardschool Mechelen)
- zelfbouwpakket met alle onderdelen
- techniek: mechanisch inzicht
- muziek: zelf spelen en beleven
- een grotere en een kleinere

3 Bezoek een beiaard

- uitstap die je boekt
- begeleiding beiaardier
- zelf spelen: ‘Grote vuisten, kleine vuisten’

12 liedjes uit verschillende landen

Surf snel naar

klankarchitecten.be

Teaser (45")

Instructiefilmpje (2')

klank
architecten

Van jongs af aan: immaterieel erfgoed en kinderen

Zing-ze: Annelies Tack en Stijn Marinus

Meiboomplanting Wieze: Jan Macharis en Luc Van Driessche

Klankarchitecten: Luc Rombouts en Hugo Verhenne

WERKPLAATS IMMATERIEEL ERFGOED